

Kompetencje interpersonalne nauczycieli – mentoring, tutoring, coaching w edukacji

Wybrane materiały

Krzysztof Bednarek

RODN „WOM” Katowice

Cieszyn, 20 października 2022r.

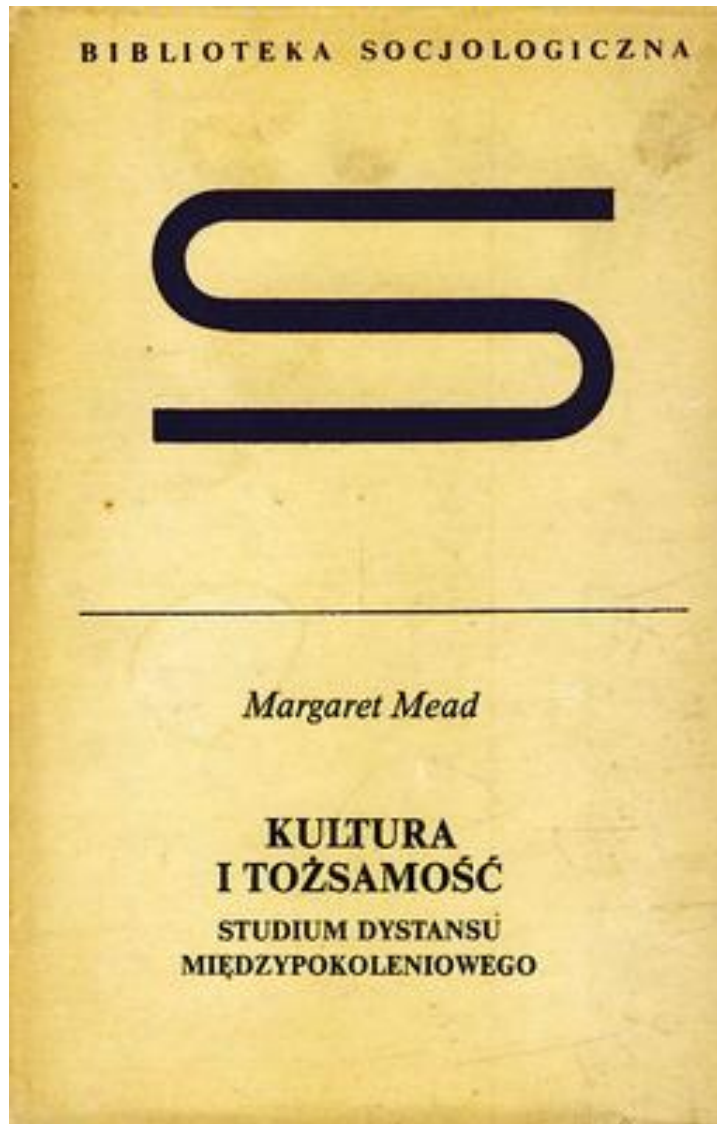
„FORUM NAUCZYCIELI” nr1 / 2007r.

ks. prof. Andrzej Maryniarczyk SDB
„O ethosie nauczyciela”

W delfickiej świątyni na architrawie – czyli belce nośnej nad wejściem do świątyni – widniał napis, który musiał przeczytać każdy wchodzący do niej: *GNOTI SE'AUTON* – „człowiecze poznaj samego siebie”. Od tej bowiem wiedzy zależy wiele, a może nawet i wszystko, co będziemy robić. Stąd zlekceważenie tego zawsze obracało się przeciw człowiekowi.

Dlatego już w IV wieku przed Chrystusem Filozof (Arystoteles) przestrzegał, by uważać, gdyż *parvus error in principio magnus est in fine* – „mały błąd uczyniony na początku może okazać się wielkim na końcu”. A tym początkiem wszelkiego ludzkiego, świadomego działania jest właśnie wiedza o tym, kim jestem.

Historia zmian (też edukacyjnych!) wg:

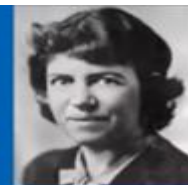
Margaret Mead
(1901 – 1978)

*„Kultura i tożsamość.
Stadium dystansu
międzypokoleniowego”*

Z wykładu prof. Janusza Morbitzera - 13.12.2021r.

„Przyszłość edukacji w cyfrowym świecie – nowe nadzieje i pożądane kierunki rozwoju”

Trzy typy kultur według Margaret Mead (1901–1978):

- ❑ **postfiguratywna**, tzw. **kultura nieocenionych przodków** (sposób życia jest niezmienny, wzorce kulturowe młodsze pokolenie przyswaja od pokoleń starszych – ciągłość pokoleń)
- ❑ **kofiguratywna**, tzw. **kultura odnalezionych rówieśników** (współwystępują wzorce kulturowe młodszych i starszych pokoleń; dzieci uczą się wzorców kultury od swoich rówieśników)
- ❑ **prefiguratywna**, tzw. **kultura zagadkowych dzieci** (młodsze pokolenia przekazują wiedzę techniczną starszym; dorośli nie nadążają za zmianami, świat jest zrozumiały tylko dla dzieci)

M. Mead: *Kultura i tożsamość. Studium dystansu międzypokoleniowego*. PWN, Warszawa 2000

Z wykładu prof. Janusza Morbitzera - 13.12.2021r.

„Przyszłość edukacji w cyfrowym świecie – nowe nadzieje i pożądane kierunki rozwoju”

**„Przewrót koperni-
kański” w edukacji:**

**WSTRZYMAĆ
NAUCZYCIELI,
RUSZYĆ UCZNIÓW!**

**MNIEJ NAUCZANIA,
WIĘCEJ UCZENIA SIĘ!
(mniej znaczy więcej)
SKILL FUTURE – singapurski program edukacyjny**

**JOHN DEWEY (1859–1952) – am. pedagog,
filozof, przedstawiciel progresywizmu**

Z wykładu prof. Janusza Morbitzera - 13.12.2021r.

„Przyszłość edukacji w cyfrowym świecie – nowe nadzieje i pożądane kierunki rozwoju”

Kierunek zmiany roli nauczyciela:

**mędrzec na scenie
(sage on the stage)**

**przewodnik z boku
(guide on the side)**

KOMPETENCJE KLUCZOWE

PORÓWNANIE

Lp.	KOMPETENCJE KLUCZOWE - 2006 ROK	KOMPETENCJE KLUCZOWE - 2018 ROK
1	<ul style="list-style-type: none">▪ porozumiewanie się w języku ojczystym;	<ul style="list-style-type: none">▪ kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
2	<ul style="list-style-type: none">▪ porozumiewanie się w językach obcych;	<ul style="list-style-type: none">▪ kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
3	<ul style="list-style-type: none">▪ kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;	<ul style="list-style-type: none">▪ kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii;
4	<ul style="list-style-type: none">▪ kompetencje informatyczne;	<ul style="list-style-type: none">▪ kompetencje cyfrowe;
5	<ul style="list-style-type: none">▪ umiejętność uczenia się;	<ul style="list-style-type: none">▪ kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
6	<ul style="list-style-type: none">▪ kompetencje społeczne i obywatelskie;	<ul style="list-style-type: none">▪ kompetencje obywatelskie;
7	<ul style="list-style-type: none">▪ inicjatywność i przedsiębiorczość	<ul style="list-style-type: none">▪ kompetencje w zakresie przedsiębiorczości;
8	<ul style="list-style-type: none">▪ świadomość i ekspresja kulturalna	<ul style="list-style-type: none">▪ kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Kompetencje interpersonalne

Kompetencje interpersonalne są to wszystkie te, które pomagają nam w nawiązywaniu lub podtrzymywaniu relacji z innymi ludźmi. Są również pomocne przy osiągnięciu sukcesów oraz rozwoju osobistym. Zdolności interpersonalne są bardzo ważnym elementem kompetencji zawodowych. Jednak ich jedynym mankamentem jest to, że trudno je zmierzyć, a nauka ich odbywa się przez całe nasze życie. Żeby dobrze je zrozumieć, warto podzielić je na dwie grupy.

Kompetencje interpersonalne

- Pierwsza grupa to zdolności dotyczące zarządzania sobą. Są to między innymi asertywność, motywowanie samego siebie, organizacja swojego czasu i zarządzanie własnymi zadaniami, kreatywność, radzenie sobie z czasem i stresem.
- *Te umiejętności pomagają nam samym w efektywnej pracy i wykonywaniu obowiązków. Są one niezbędne do wspierania rozwoju osobistego i ulepszania swoich zdolności społecznych.*
- Druga grupa to zdolności dotyczące naszych relacji z innymi ludźmi. Tutaj możemy wymienić: umiejętności pracy w grupie, negocjacji, rozwiązywania konfliktów, delegowania zadań, motywowania innych, zarządzania, szeroko rozumianej komunikacji z innymi ludźmi.

Z wykładu prof. Janusza Morbitzera - 13.12.2021r.

„Przyszłość edukacji w cyfrowym świecie – nowe nadzieje i pożądane kierunki rozwoju”

**Szkola tyle jest
wartą, ile wart
jest pracujący
w niej nauczyciel*.**

FRIEDRICH ADOLF W. DIESTERWEG (1790–1866)
– niemiecki pedagog i działacz społeczny,
propagował szkołę powszechną, obo-
wiązkową, demokratyczną i świecką

*C. Kupisiewicz: Szkice z dziejów dydaktyki, Impuls, Kraków 2010, s. 100

Z wykładu prof. Janusza Morbitzera - 13.12.2021r.

„Przyszłość edukacji w cyfrowym świecie – nowe nadzieje i pożądane kierunki rozwoju”

Co to znaczy być NAUCZYCIELEM?

- ten, kto naucza innych ludzi (dawniej/dziś)
- ten, kto wspomaga uczenie się innych ludzi (dziś/w przyszłości)

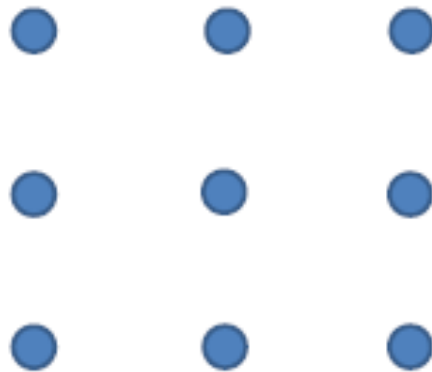
Nauczyciel nie powinien konkurować z Internetem – zamiast przekazywać uczniom wiedzę (MENTOR), ma pomagać ją zdobywać (COACH).

Myślenie poza pudełkiem

„Dziewięć kropek”

Połącz wszystkie kropki za pomocą czterech prostych linii, nie odrywając ołówka od papieru.

Nowe (?) role współczesnego nauczyciela:

-MENTOR

-TOTOR

-COACH

Mentoring to partnerska relacja między mistrzem a uczniem (studentem, pracownikiem itp.), zorientowana na odkrywanie i rozwijanie potencjału ucznia. Opiera się na inspiracji, stymulowaniu i przywództwie. Polega głównie na tym, by uczeń, dzięki odpowiednim zabiegom mistrza, poznawał siebie, rozwijając w ten sposób samoświadomość, i nie lękał się iść wybraną przez siebie drogą samorealizacji. Obejmuje on także doradztwo, ewaluację oraz pomoc w programowaniu sukcesu ucznia.

Tutoring jest jedną z metod edukacji zindywidualizowanej, która opiera się na bezpośrednim spotkaniu tutora z uczniem bądź studentem. Tutor to osoba posiadająca wiedzę, doświadczenie i odpowiednią formację oraz potrafiąca pracować w relacji jeden na jeden. Tutoring jest najczęściej długofalowym (obejmującym co najmniej semestr) procesem współpracy, nakierowanym na integralny – obejmujący wiedzę, umiejętności i postawy – rozwój podopiecznego (ang. tutee). Istotą tutoringów są indywidualne spotkania, na których w atmosferze dialogu, szacunku i wzajemnej uwagi tutor pracuje z podopiecznym, pozwalając mu dogłębnie poznać określony obszar wiedzy, rozwinąć umiejętność samodzielnego jej zdobywania oraz rozwinąć sztukę maksymalnego korzystania z własnych talentów.

Coaching – proces doskonalenia kwalifikacji pod kierunkiem trenera przez nabywanie nowych umiejętności, korygowanie nieskutecznych zachowań. Polega na obserwacji osoby szkolonej w trakcie wykonywanej pracy, samoocenie, informacji zwrotnej i planowaniu nowych strategii postępowania. Jego istotnym elementem jest partnerska relacja i wzajemne zaufanie między *osobistym trenerem* (z ang. tzw. coach), a jego uczniem/klientem/sportowcem/pracownikiem. Zasadniczym zadaniem coachingu jest wsparcie osoby objętej coachingiem w osiągnięciu przez nią uzgodnionych z *coachem* celów. Istotą jest wykorzystanie zasobów: wiedzy i umiejętności już posiadanych i odpowiednie zmotywowanie i towarzyszenie podopiecznemu w celowym usprawnianiu jego funkcjonowania.

Adrianna SARNAT-CIASTKO

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Kontakt: a.sarnat-ciastko@ajd.czyst.pl

Jak cytować [how to cite]: Sarnat-Ciasto, A. (2015). Tutoring, coaching i mentoring w polskiej szkole? Między chaosem a autentyczną potrzebą. *Podstawy Edukacji. Między porządkiem a chaosem*, 8, 141–152.

Tutoring, coaching i mentoring w polskiej szkole? Między chaosem a autentyczną potrzebą

Streszczenie

Poprzez analizę literatury, zrealizowane własne prace badawcze poświęcone obecności w polskiej szkole tutoring, jak również coachingu i mentoringu, autorka niniejszego artykułu pragnie dokonać wyjaśnień pozwalających rozróżnić wymienione metody. Podobieństwo tych obco brzmiących pojęć wydaje się wywoływać zamieszanie (chaos), które może mieć negatywne konsekwencje w rodzimym systemie oświaty. Zamieszanie, które w dużej mierze wynika z wyraźnego nasycenia/przesycenia obecności tych metod w ostatnich latach. Poniższa prezentacja ma zatem na celu dokonać opisu tych różnych form pracy indywidualnej, a także podjęcie próby określenia, które z nich, i w jakich przestrzeniach szkolnej praktyki, warte są zastosowania. Tekst jest jednocześnie przyczynkiem do dalszych dyskusji i planowanych badań.

Słowa kluczowe: tutoring, mentoring, coaching, polski system oświaty.

Adrianna Sarnat-Ciastko

Tutoring w polskiej szkole

engram

Difin

**Jak w tym wszystkim
odszukać miejsce po
prostu dla pedagoga?**

BADANIA I DEBATY

SZKOLY I UCZELNIE

NOWOCZESNA EDUKACJA

NARZĘDZIA I PROJEKTY

DLA RODZICÓW

EDUKACJA NA CO DZI

JESTEŚ TUTAJ:

STRONA GŁÓWNA

BADANIA I DEBATY

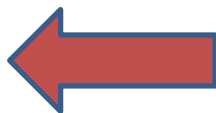
OPINIE

ZMIENIA SIĘ ŚWIAT I ZNIKAJĄ ZAWODY, DOTYCZY TO TAKŻE

Zmienia się świat i znikają zawody, dotyczy to także nauczycieli i uniwersytetów

STANISŁAW CZACHOROWSKI / 01-12-2021

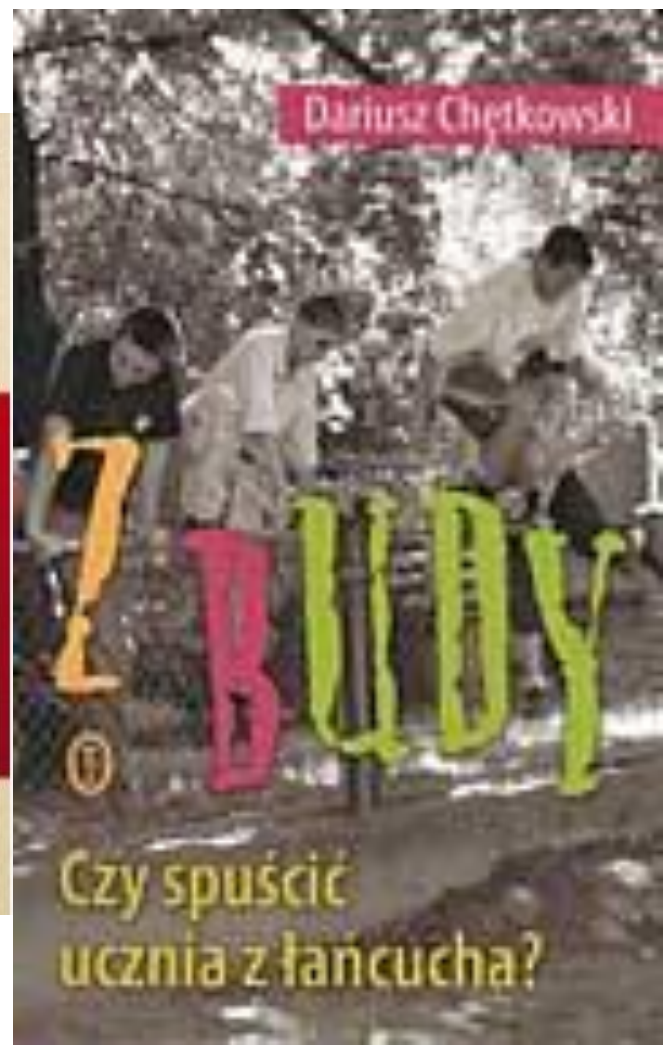
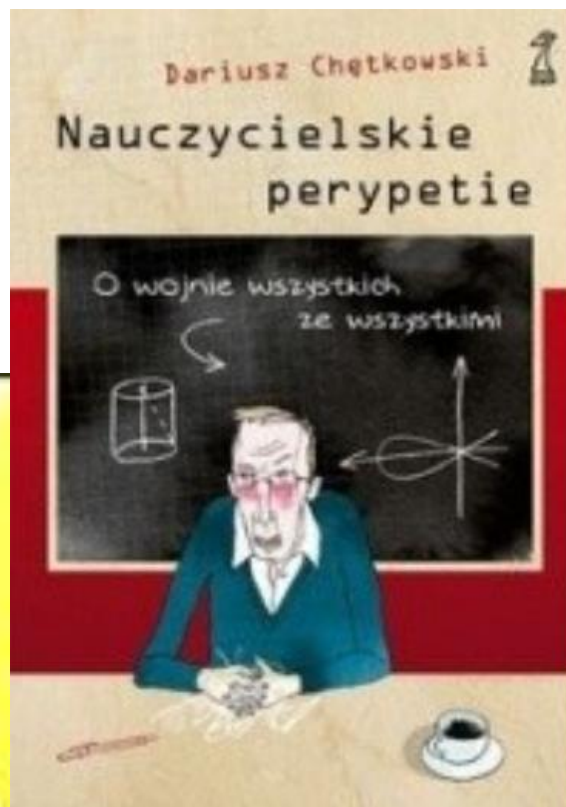
Najpewniej zawód pedagoga-nauczyciela pozostanie, ale pod tą nazwą będą się kryły inne kompetencje i zadania do wykonywania. Jak więc kształcić nowe kadry dla szkół? Przydała by się sensowna analiza trendów.

**Lektury pomocne w tej
„analizie trendów”:**

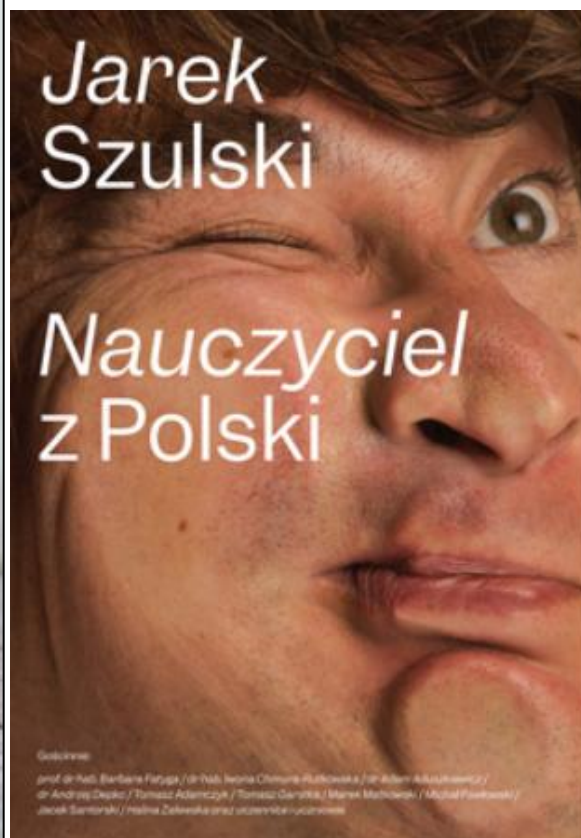

www.chetkowski.blog.polityka.pl

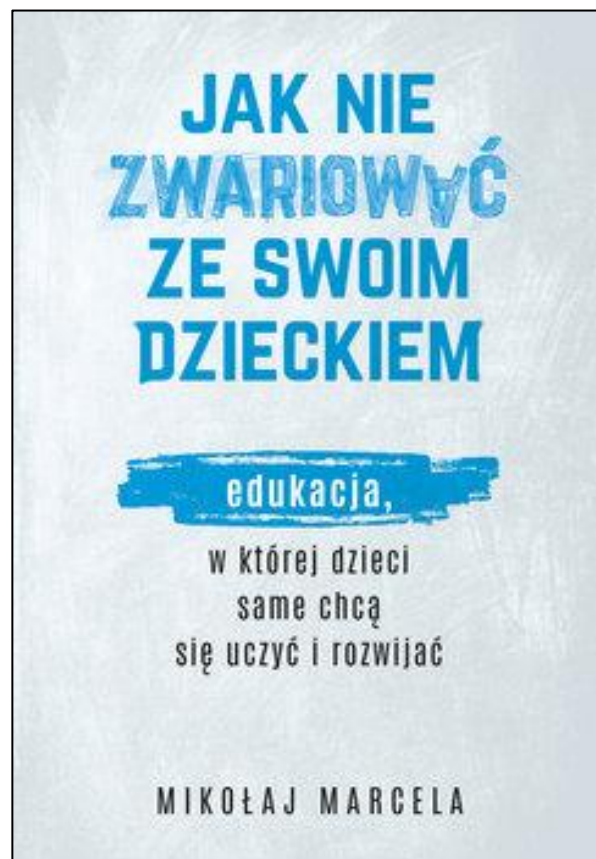
www.szulski.pl

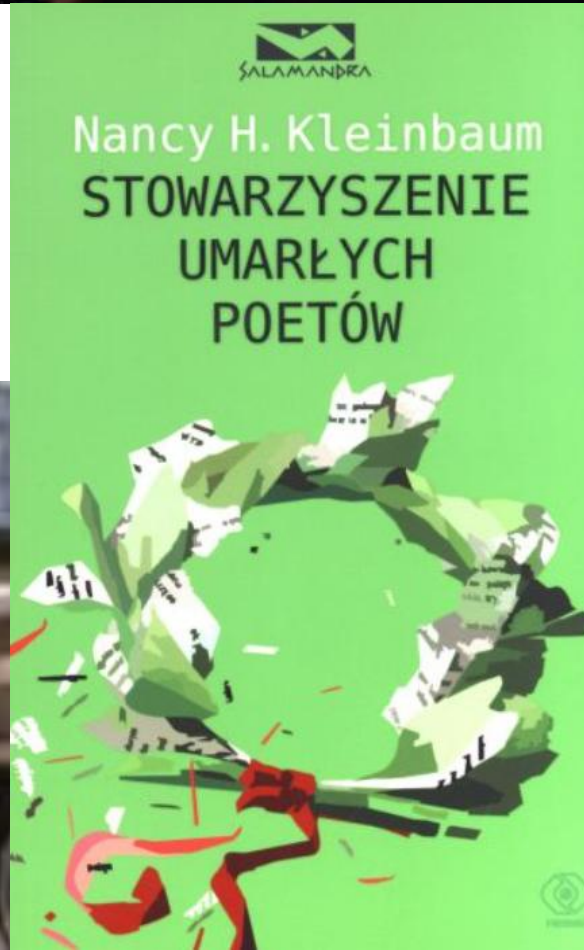
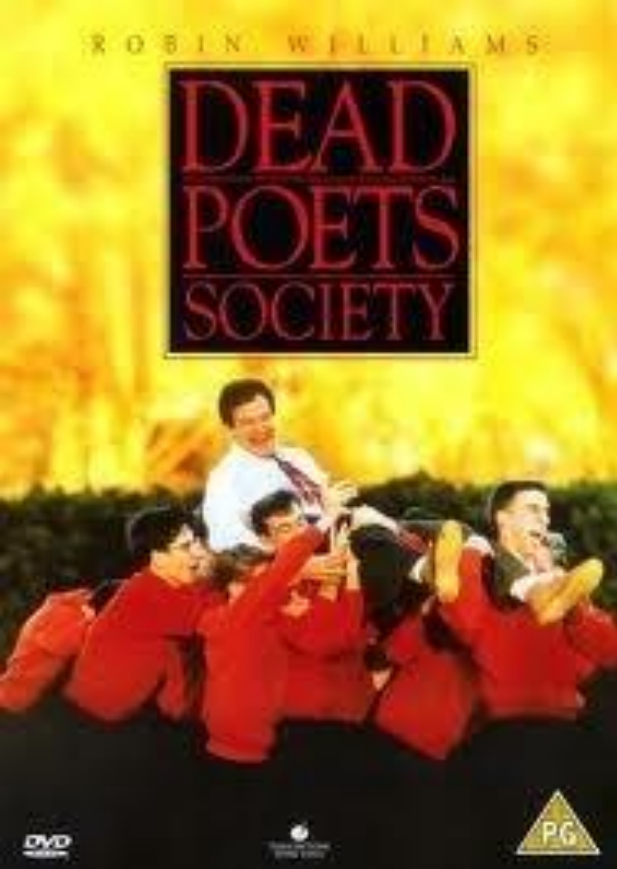

<https://staron.is/>

Zamiast podsumowania

Elżbieta Goźlińska

**„Nie lekcje lecz
zajęcia edukacyjne”**

Wyd. WSiP, Warszawa 2004r.

Oliwia Dudkowska

Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie

Rola umiejętności interpersonalnych w pracy nauczyciela

Kompetencje interpersonalne w pracy współczesnego nauczyciela

redakcja naukowa

Stefan T. Kwiatkowski
Dominika Walczak

WYDAWNICTWO AKADEMII PEDAGOGIKI SPECJALNEJ

